

මූලපණ්ණාසක (මුල් සූත්‍ර පණස)

21. කාකචුපම සූත්‍රය.

1. මා විසින් (මේ සූත්‍රය) මෙසේ අසල ලදි. එක් කලෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්තුවර සම්පයෙහිවූ ජෙනවන නම් අනේපිඬු මහ සිටුහුගේ ආරාමයෙහි වැඩ වාසය කරති.

එකල්හි මොලියප්ගුණ හික්කුටු පමණ ඉක්මවා හික්කුණින් හා එක්ව වාසය කරන්නේය.

ඉදින් කිසි හික්කුටුක් මොලියප්ගුණ හික්කුටු ඉදිරියෙහි ඒ හික්කුණින්ගේ අගුණ කියාද, මොලියප්ගුණ හික්කුටු ඒ හික්කුටු හා කිපියේ නොසතුටු වූයේ (විනය ධර හික්කුන් ඉදිරියෙහි) නඩුද පවරයි. ඉදින් කිසි හික්කුටුක් ඒ හික්කුණින් ඉදිරියෙහි මොලියප්ගුණ හික්කුටුගේ නුගුණ කියාද, ඒ හික්කුණිහු ඒ හික්කුටු සමග කිපියාහු නොසතුටු සිත් ඇත්තාහු (විනයධර හික්කුන් ඉදිරියෙහි) නඩුද කියත්. මොලියප්ගුණ හික්කුටු මෙතරම් හික්කුණින් හා එක්ව වාසය කරයි.

ඉක්බිති එක්තරා හික්කුටුක් තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් තැනෙක්හිද එතැනට පැමිණියේය. පැමිණ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ, එක්පැත්තක හුන්නේය. එක්පැත්තක උන්නාවූ ඒ හික්කුතෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙසේ සැලකලේය. ,සවාමීන් වහන්ස, මොලියප්ගුණ හික්කුටු වේලා ඉක්මවා හික්කුණින් හා එක්ව වාසය කරයි. සවාමීන් වහන්ස, ඉදින් යම් හික්කුටුක් මොලියප්ගුණ හික්කුටු ඉදිරියෙහි ඒ හික්කුණින්ගේ නුගුණ කියාද, එයින් මොලියප්ගුණ හික්කුටු කිපියේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ නඩුද කියයි. ඉදින් කිසි හික්කුටුක් ඒ හික්කුණින් ඉදිරියෙහි මොලියප්ගුණ හික්කුටුගේ නුගුණ කියාද, එයින් ඒ හික්කුණිහු, කිපුනාහු නොසතුටු සිත් ඇත්තාහු නඩුද කියත්. සවාමීන් වහන්ස, මොලියප්ගුණ හික්කුටු මෙතරම් හික්කුණින් සමග එක්ව වෙසේය,යි (කිය.)

2. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එක්තරා හික්කුටුක් කැඳවා, ,මහණ මෙහි එව, මගේ වචනයෙන් ‘ශාසනඛාත් වහන්සේ ඔබ කැඳවන්නේය’යි කියා මොලියප්ගුණ හික්කුටු කැඳවා එව,යි වදලහ. ඒ හික්කු තෙම ‘එසේය සවාමීනි,’ කියා භාග්‍යවතුන්වහන්සේට පිලිතුරු දී මොලියප්ගුණ හික්කුටු යම් තැනෙක්හිද එතැනට පැමිණියේය. පැමිණ, මොලියප්ගුණ හික්කුටුට මෙසේ කිය. ‘ඇවැත්නි, එග්ගුණය, ශාසනඛාත් වහන්සේ ඔබ කැඳවනසේකැ’යි කිය. ‘ඇවැත්නි, එසේය’යි කියා මොලිය ප්ගුණ හික්කුතෙම ඒ හික්කුටුට පිලිතුරු දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් තැනෙකද එතැනට ගියේය. ගොස්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ, එක්පැත්තක හුන්නේය. එක්පැත්තක උන්නාවූ මොලියප්ගුණ හික්කුටුට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදලහ.

,එග්ගුණය, නෝ වේලා ඉක්මවා හික්කුණින් හා එක්ව වාසය කරන්නෙහිය. ඉදින් කිසි හික්කුටුක් නොප ඉදිරියෙහි ඒ හික්කුණින්ගේ නුගුණ කියාද, එයින් කිපියේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ නඩුද

කියන්නෙහිය. ඉදින් කිසි හික්කුටක් ඒ හික්කුණින් ඉදිරියෙහි නොපගේ අගුණ කියාද, එයින් ඒ හික්කුණින් කිපියාහු නොසතුටු සිත් ඇත්තාහු නඩුද කියත්. එග්ගුණය, නොප මෙපරිද්දෙන් හික්කුණින් සමග මිශ්‍රව වාසය කෙරෙහිය යනු සැබෑද?,

,සවාමිනි, එසේය.,

,එග්ගුණය, නොප ශ්‍රධාවෙන් ගිහිගෙන් නික්ම පැවිදිවූ කුලපුත්‍රයෙක් නොවෙහිද?,

,එසේය, සවාමිනි,

,එග්ගුණය, යම් හෙයකින් නොප හික්කුණින් සමග වේලාව ඉක්මවා එකතුව වාසය කරන්නේහිද, මේ විහරණය ශ්‍රධාවෙන් ගිහිගෙන් නික්ම ගාසනහේ පැවිදිවූ කුල පුත්‍රයෙකුට නුසුදුසුය.

,එහෙයින් එග්ගුණය, ඉදින් කිසිවෙක් නොප ඉදිරියෙහි ඒ හික්කුණින්ගේ නුගුණ කියාද එග්ගුණය, නොප එහිදු පංච කාම ගුණය ආශ්‍රය කොට ඇති ආශාවෝ වෙත්ද, පංචකාම ආශ්‍රය කොට ඇති යම් කල්පනාවෝ වෙත්ද ඔවුන් දුරුකරව. එග්ගුණය, එහිදු ‘මගේ සිත නොපෙරළේවා, ලාමක වචන නොකියන්නෙමි. හිතවත්ව අනුකම්පා කරමින් මෙමිත්‍රී සිත් ඇත්තේ වෙස සිත් නැත්තේ වාසය කරන්නෙමි’යි මෙසේ හික්මිය යුතුයි. එග්ගුණය, මෙසේ වනාහි නොප විසින් හික්මිය යුතුයි. එග්ගුණය, එහෙයින් මෙහි නොප ඉදිරියෙහි කිසිවෙක් ඒ හික්කුණින්ට අතින් පහර දෙන්නේද කැටයකින්, ආයුධයකින්, දඩුවෙන්, පහර දෙන්නේද, එග්ගුණය, නොප එහිදු යම් පංචකාම සහගතවූ ආශාවෝ වෙත්ද, පංචකාම සහගතවූ කල්පනාවෝ වෙත්ද, ඔවුන් දුරු කරව. එග්ගුණය, එහිදු නොප විසින් මෙසේ හික්මිය යුතුයි. ‘මාගේ සිත නොපෙරළේවා, ලාමක වචන නොකියන්නෙමි. හිතවත්ව අනුකම්පා ඇත්තේ, මෙමිත්‍රී සිත් ඇත්තේ, ද්වේෂ සිත් නැත්තේ වාසය කරන්නෙමි’යි එග්ගුණය, මෙසේ වනාහි නොප විසින් හික්මිය යුතුයි.

3. එග්ගුණය, එහෙයින් මෙහි නොපට කිසිවෙක් අගුණ කියන්නේ නම් එග්ගුණය, එහිදු නොප පංචකාම සහගතවූ ආශාවෝ වෙත්ද, පංචකාම සහගතවූ කල්පනාවෝ වෙත්ද, ඔවුන් දුරු කරව. එග්ගුණය, නොප එහිදු මෙසේ හික්මිය යුතුයි. ‘මාගේ සිත නොපෙරළේවා. ලාමකවූ වචන නොකියන්නෙමි, හිතවත්ව අනුකම්පා ඇත්තේ මෙමිත්‍රී සිත් ඇත්තේ, ද්වේෂ සහගත සිත් නැත්තේ වාසය කරන්නෙමි’යි එග්ගුණය, මෙසේ වනාහි නොප හික්මිය යුතුයි.

,එග්ගුණය, එහෙයින් මෙහි නොපටද, කිසිවෙක් අතින් පහර දෙන්නේද, කැටකින් පහර දෙන්නේද, දණ්ඩකින් පහර දෙන්නේද, ආයුධයකින් පහර දෙන්නේද, එග්ගුණය, නොප එහිදු පංචකාම සහගතවූ යම් ආශාවෝ වෙත්ද, පංචකාම සහගතවූ යම් කල්පනාවෝ වෙත්ද, ඔවුන් දුරු කරව, එග්ගුණය, නොප එහිදු මෙසේ හික්මිය යුතුයි. ‘මාගේ සිත නොපෙරළේවා. ලාමකවූ වචනද නොකියන්නෙමි. හිතවත්ව අනුකම්පා ඇත්තේ මෙමිත්‍රී සිත් ඇත්තේ ද්වේෂ සහගත සිත් නැත්තේ වාසය කරන්නෙමි’යි එග්ගුණය, මෙසේ වනාහි නොප විසින් හික්මිය යුතුය,යි, වදාලහ.

4. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හික්කුණ් ඇමතු සේක. ,මහණෙනි, එක් කාලයක (ප්‍රථම බොධි කාලයෙහි) හික්කුණු ඒකාන්තයෙන් මාගේ සිත සතුටු කලාහුය. මහණෙනි, එකල්හි හික්කුණ්

ඇමතුයෙමි. (අමතා) ‘මහණෙනි, මම චනාහි එක් වෙලේ වලඳන ආහාරය වලඳමි. මහණෙනි, එක් වෙලේ වලඳනා ගොජනය වලඳන්නේ නිරෝගි බවද උපද්‍රව රහිතව ශරීරයාගේ සැහැල්ලු පැවතුම් ඇති බවද කාය බලයද සැප විහරණයද විඳිමි. මහණෙනි, එවි, නොපින් එක් වෙලේ වලඳවි.

,මහණෙනි, එක් වෙලේ වලඳන තෙපිද අල්පාබාධ ඇති බවද, නිරෝග බවද, ශරීරයාගේ සැහැල්ලු බවද, ශරීර බලයද, සැප විහරණයද විඳින්නහුයයි කියෙමි.

,මහණෙනි, එකල හිඤ්ඤානට මා විසින් අනුගායනාවක් කළයුතු නොවීය. මහණෙනි, ඒ හිඤ්ඤානට මා විසින් සිහි ඉපදවීම පමණක් ප්‍රමාණවත් විය. මහණෙනි, සමබ්බක සතර මංසන්ධියක ආජානිය අසුන් යෙදූ රථයක් පහසුවෙන් ගත හැකි සේ තබන ලද කෙටිව ඇතිව තැබුයේ වෙයිද, අඟවයන් දමනය කිරීමෙහි දකුණු අඟවාචායඝ්‍රියෙක් තෙම ඒ මේ රථයට නැඟ වමනින් රැහැන් ගෙන දකුණතින් කැටිටි ගෙන කැමැත්තේ යම් මාගීයකින්ද කැමැත්තේ යම් ගමකක්ද එසේ ඉදිරියට එළවන්නේය. ආපසුද එළවන්නේය.

,මහණෙනි, එපරිද්දෙන්ම ඒ හිඤ්ඤාන කෙරෙහි මා විසින් අනුගායනාවක් කළ යුතු නොවීය. මහණෙනි, ඒ හිඤ්ඤානට සිහි ඉපදවීම පමණක්ම ප්‍රමාණවත් විය.

,මහණෙනි, එහෙයින් තෙපින් අකුසලය දුරු කරවි. කුසල ධර්මයන්හි යෙදෙවි, මෙසේ ඇති කල්හි තෙපින් මේ ශාසනයෙහි (ශීලයෙන්) අභිවාධියටද (මාගීයෙන්) වැඩිමටද (නිව්ඤ්ඤායෙන්) විපුල බවටද පැමිණෙන්නහුය.

5. ,මහණෙනි, ගමට හෝ නියමිගමට හෝ නුදුරෙහි මහන් සල් වනයක් වෙයි. ඒ සල් වනයද සල්ගස් දූෂණය කරන පිලිලයෙන් ගැවසුනේය. ඒ සල් වනයට යහපත කැමැත්තාවූ හිත කැමැත්තාවූ නිභීය බව කැමැත්තාවූ කිසියම් පුරුෂයෙක් තෙම පහලවන්නේද හෙතෙම වක්වූ ඕජාව ගලා බස්නාවූ යම් ඒ තරුණ සල්පැල වෙතද, ඔවුන් සැස පිටතට දමන්නේද, ඇතුල් සල් වනය මනාව ශුඛ කරන්නේද, සෘජුව හටගන්නාවූ මනාව හටගන්නාවූ යම් ඒ තරුණ සල් පැල වෙතද, ඔවුන් මනාකොට වඩන්නේද, මහණෙනි, මෙසේ ඇති කල්හි ඒ සල්වනය වෘධියටද වැඩිමටද විපුල බවටද පැමිණෙන්නේය.

,මහණෙනි, එපරිද්දෙන්ම තෙපින් අකුසල දුරු කරවි නම්, කුසල ධර්මයන්හි යෙදෙවි නම්, එසේ ඇති කල්හි තෙපිදු මේ ශාසනයෙහි වෘධියටද වැඩිමටද විපුල බවටද, පැමිණෙන්නාහුය.

6. ,මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. මේ සැවැත්තුවරම වෙදෙහිකා නම්වූ ගෘහිණියක් වූවාය. මහණෙනි, ‘වෙදෙහිකා ගෘහපතිනිය, ප්‍රිය වචන කියන්නිය, උඩඟු නොවූවාය, සංසුන් සිත් ඇත්තිය’යි වෙදෙහිකා ගෘහපතිනියගේ මෙබඳුවූ ගුණ කීර්ති ශබ්දයක් පලව ගියේය.

,මහණෙනි, වෙදෙහිකා නම් ගෘහිණියගේ දකුණු අලස නුවූ හොඳින් වැඩපල කරන්නාවූ කාලි නම් දාසියක් වූවාය. මහණෙනි, එකල්හි කාලි නම් දාසියට මෙබඳු අදහසක් විය. ‘වෙදෙහිකා නම් ගෘහපතිනිය ප්‍රිය වචන කියන්නිය. උඩඟු නොවූවාය. සංසුන් සිත් ඇත්තිය’යි ‘මාගේ ආයඝ්‍රාව පිලිබඳව කීර්ති රාවයක් පැතිර ඇත්තේය. කිමෙක්දේ මාගේ ආයඝ්‍රාව නමා තුළ

ඇත්තාවූම කොපය පහළ නොකරන්නිද, කෝපය නැති නිසාම කෝපයක් පහළ නොකරන්නිද, නැතහොත් හොඳත් මා වැඩපල කරන නිසා නමා තුළ ඇති කෝපය පහළ නොකරන්නිද, අධ්‍යාත්මයෙහි කොපයද නැති නිසා පහළ නොකරන්නිද කියා මම ආයතීව වමසන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි සිතුවාය.

,මහණෙනි, ඉක්බිති කාලි දාසි නොම දවල් වී අවදි වූවාය. මහණෙනි, එකල්හි වෙදෙහිකා ගෘහපතිනිය කාලි දුසියට මෙසේ කීවාය. 'බොල කාලිය', 'ඇයි ආයතීවෙහි', 'කුමක් නිසා දවල්ව නැගිටිටෙහිද?' ' ආයතීවෙහි, කිසිත් නැත. 'බොල පටිකාරිය, කිසිත් නැත්නම් දවල්වී අවදි වූයේ ඇයිදැ'යි කියා කෝප වූවා නොසතුටු සිත් ඇත්ති මුහුණ හකුළවා ගත්තාය.

,මහණෙනි, ඉක්බිති කාලි නම් දාසියට මෙබඳු අදහසක් විය. 'මාගේ ආයතී නොමෝ නමා කෙරෙහි ඇත්තාවූම කොපය පහළ නොකරන්නිය. නැත්තාවූ කොපයක් නොවේ. මා විසින්ම වැඩපල හොඳින් කරනලද හෙයින් මාගේ ආයතී නොමෝ නමා කෙරෙහි ඇත්තාවූම කොපය පහළ නොකරන්නිය, නැත්තාවූ කොපයක් නොවේ. මම නව දුරටත් ආයතීව වමසන්නෙමි නම් යෙහෙක' කියායි. මහණෙනි, ඉක්බිති කාලි දාසි නොමෝ බොහෝ දහවල්වී නැගිටිටාය. මහණෙනි, ඉක්බිති වෙදෙහිකා ගෘහපතිනිය කාලිදාසියට මෙය කීවාය. 'බොල කාලිය', 'කිමෙක්ද? ආයතීවෙහි', 'බොල කුමට ඉතා දවල්වී නැගිටිටෙහිදැයි ඇසිය. 'ආයතීවෙහි, කිසිත් නැත.' 'බොල කාලකන්නිය, කිසිවක් නැත්නම් වඩාත් දවල්වී අවදි වූයේ කුමටදැ'යි කෝප වූවා, නොසතුටු සිත් ඇත්ති නොසතුටු වචන කීවාය.

'මහණෙනි, ඉක්බිති කාලි නම් දාසියට මෙබඳු සිතක් විය. 'මාගේ ආයතී නොමෝ නමා කෙරෙහි ඇත්තාවූම කෝපය පහළ නොකරන්නිය. නැති කෝපයක් නොවේ. මා විසින් මේ වැඩපල මනාව කරනලද හෙයින් මාගේ ආයතී නොමෝ නමා කෙරෙහි ඇත්තාවූම කොපය පහළ නොකරන්නිය. නැතිවූවක් නොවේ. මම වැඩියක්ම ආයතීව වමසන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ'යි කියායි.

,මහණෙනි, ඉක්බිති කාලි දුසි නොමෝ නවත් වඩා දහවල්වම අවදි වූවාය. මහණෙනි, එකල්හි වෙදෙහිකා නම් ගෘහපතිනිය, කාලි දාසියට මෙසේ කීවාය. 'එම්බල කාලිය,' කිමෙක්ද ආයතීවෙහි,' කිමෙක්ද, එම්බල කාලිය, ති ඉතා දහවල්වී අවදි වූයේ කවර හෙයින්ද?' 'ආයතීවෙහි, කිසිවක් නැතැයි,' කිය. 'බොල, පට්ටු දාසිය, කිසිවක් නැත් නම් කවර හෙයින් ඉතා දහවල් වී නැගිටිටෙහිදැ'යි කිසි දොරපොළේ ගෙන හිසට පහරක් දුන්නාය. හිස පැලුණේය. මහණෙනි, කාලි නම් දාසිය පැලුණු හිසින් ගලන්නාවූ ලෙසින් යුක්තව අසල් වැසියන්හට මෙසේ නුගුණ කීවාය. 'ආයතීවෙහි, ප්‍රිය වචන ඇති ස්ත්‍රියගේ වැඩක හැටි බලවී, උඩහුනොවූ නැනැත්තියකගේ වැඩක හැටි බලවී, සංසුන් සිත් ඇත්තියකගේ වැඩක හැටි බලවී, එක් දාසියක් දහවල්වී නැගිටියායයි කිසි නොසතුටු සිත් ඇතිව, දොරපොළේ ගෙන හිසට පහරදී පලන්නේදැ'යි (කීවාය.)

,මහණෙනි, ඉන් පසු කාලයෙහි වෙදෙහිකා ගෘහපතිනිය සම්බන්ධයෙන්, වෙදෙහිකා ගෘහපතිනිය නපුරුය, වෙදෙහිකා ගෘහපතිනිය උඩහුය, වෙදෙහිකා ගෘහපතිනිය දරුණුයයි ලාමකවූ අපකීර්තියක් පැනනැංගේය.

,මහණෙනි, ඵපරිද්දෙන්ම මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් මහණෙක් යම්තාක් ඔහුට අමනාපවූ වචන අසන්ට නොලැබෙද්ද ඒතාක් ඉතා යහපත් වෙයි. ඉතා යටහත් පැවතුම් ඇත්තේ වෙයි. ඉතා සංසුන් පැවතුම් ඇත්තේ වෙයි. මහණෙනි, යම් හෙයකින් හික්ෂුවහට අමනාපවූ වචන අසන්ට ලැබේද ඵකල්හිම යහපත් හික්ෂුවකැයි යටත් පැවතුම් ඇති හික්ෂුවකැයි ශාන්තවූ හික්ෂුවකැයි දතයුත්තේය.

7. ,මහණෙනි, යම් හික්ෂුවක් සිවුරු ආහාර සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර හෙතුකොට සුවච වේද සුවච බවට පැමිණේද, ඔහු සුවචයෙකැයි මම නොකියමි. ඊට හේතු කවරේද? මහණෙනි, ඒ මහණ තෙම ඒ වීචර, පිණ්ඩපාත, සෙනාසන, ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර නොලබන්නේ සුවච නොවෙයි, සුවච බවට නොපැමිණෙයි.

,මහණෙනි, යම්කිසි හික්ෂුවක් ධම්යම සලකමින්, ධම්යම ගරු කරමින්, ධම්යම පුදමින් සුවචවේද, සුවච බවට පැමිණේද, මම ඒ හික්ෂුව සුවචයයි කියමි. මහණෙනි, ඵහෙයින් මේ ශාසනයෙහි මෙසේ හික්ෂුව යුතුයි. ධම්යම සලකමින්, ධම්යම ගරු කරමින්, ධම්යම පුදමින්, සුවච වන්නෙමි, සුවච බවට පැමිණෙන්නෙමියි මෙසේ වනාහි තොප විසින් හික්ෂුව යුතුයි.

,මහණෙනි, කල්හි හෝ නොකල්හි හෝ සත්‍යයෙන් හෝ අසත්‍යයෙන් හෝ මෘදුව හෝ රළුව හෝ අඵ සහිතව හෝ අතඵ සහිතව හෝ මෙමත්‍රී සහගත සින් ඇතිව හෝ කිපි සින් ඇතිව හෝ අත්‍යයන් නොපට කියන්නාවූ මේ වචන පසක් වෙත්. මහණෙනි, අත්‍යයෝ නොපට කල්හි හෝ නොකල්හි හෝ කියන්නාවූද, මහණෙනි, නොපට අත්‍යයෝ සත්‍යයෙන් හෝ අසත්‍යයෙන් කියන්නාවූද, මහණෙනි, අත්‍යයෝ නොපට මෘදුව හෝ රළුව කියන්නාවූද, මහණෙනි, අත්‍යයෝ නොපට අඵ සහිතව හෝ අතඵ සහිතව හෝ කියන්නාවූද, මහණෙනි, නොපට අත්‍යයෝ මෙමත්‍රී සින් ඇතිව හෝ කිපි සින් ඇතිව හෝ කියන්නාවූද ඵහි නොප විසින් මෙසේ හික්ෂුව යුතුයි. අපගේ සිත නොපෙරළේවා, ලාමක වචන නොකියන්නෙමු අනුකමපාවෙන් යුක්තව මෙමත්‍රී සහගත සින් ඇතිව නොකිපි සින් ඇතිව වාසය කරන්නෙමු. ඒ පුද්ගලයා කෙරෙහි මෙමත්‍රී සිත පතුරවා වාසය කරන්නෙමු.

මුළු ලෝකයම ඒ මෙමත්‍රී විතතයාගේ අරමුණ කොට මහත්වූ මහත් බවට ගියාවූ අප්‍රමාණවූ වෛර නැත්තාවූ දෙවෂ නැත්තාවූ මෙමත්‍රී සහගත සිතින් යුක්තව වාසය කරන්නෙමුයි, මහණෙනි නොප විසින් මෙසේ හික්ෂුවයුතු.

8. ,මහණෙනි, යම්සේ පුරුෂයෙක් තෙම උදැල්ලක් හා කුඩයක් ගෙන ඵන්නේය. හෙතෙම ,මම මේ මහ පොළොව නොපොළොවක් කරමි,යි කියන්නේය. හෙතෙම මහ පොළොව නොපොළොවක් වේවා, නොපොළොවක් වේවා යි කියමින් ඒ ඒ තැන සාරන්නේය. ඒ ඒ තැන පස් විසුරු වන්නේය. ඒ ඒ තැන කාරා දමන්නේය. ඒ ඒ තැන මුත්‍ර කරන්නේය. මහණෙනි, කුමක් සිතන්නහුද, ඒ පුරුෂයා මේ මහපොළොව නොපොළොවක් කරන්නේයයි සිතන්නහුද?,

,සවාමිනි, එසේ නොසිතන්නෙමු. ඊට හේතු කවරේද? සවාමිනි, මේ මහා පෘථිවිය වනාහි ගැඹුරුය, අති විශාලය, ඒ පෘථිවිය නොපොළොවක් කරන්නට නොහැකිය. ඒ පුරුෂයා නම් කලානනයටද වෙහෙසටද හිමි වන්නේය.,

,මහණෙනි, කල්හි හෝ නොකල්හි හෝ සත්‍යයෙන් හෝ අසත්‍යයෙන් හෝ මෘදුව හෝ රළුව හෝ අඵ සහිතව හෝ අනඵ සහිතව හෝ මෙමත්‍රී සහගත සිත් ඇතිව හෝ කිපි සිත් ඇතිව හෝ අත්‍යයන් නොපට කියන්නාවූ මේ වචන පසක් වෙත්. මහණෙනි අත්‍යයෝ නොපට කල්හි හෝ නොකල්හි හෝ කියන්නාවූද, මහණෙනි, නොපට අත්‍යයෝ සත්‍යයෙන් හෝ අසත්‍යයෙන් හෝ කියන්නාවූද, මහණෙනි, නොපට අත්‍යයෝ මෘදුව හෝ රළුව හෝ කියන්නාවූද, මහණෙනි, නොපට අත්‍යයෝ අඵ සහිතව හෝ අනඵ සහිතව හෝ කියන්නාවූද, මහණෙනි, නොපට අත්‍යයෝ මෙමත්‍රී සිත් ඇතිව හෝ කිපි සිත් ඇතිව හෝ කියන්නාවූද, එහි නොප විසින් මෙසේ හික්මිය යුතුයි ‘අපගේ සිත නොපෙරළේවා, ලාමක වචන නොකියන්නෙමු, අනුකම්පාවෙන් යුක්තව මෙමත්‍රී සහගත සිත් ඇතිව නොකිපි සිත් ඇතිව වාසය කරන්නෙමු. ඒ පුද්ගලයා කෙරෙහි මෙමත්‍රී සිත පතුරුවා වාසය කරන්නෙමු.

මුළු ලෝකයම ඒ මෙමත්‍රී චිත්තයාගේ අරමුණ කොට මහත්වූ මහත් බවට ගියාවූ අප්‍රමාණවූ චෛර නැත්තාවූ ද්වේෂ නැත්තාවූ මෙමත්‍රී සහගත සිතින් යුක්තව වාසය කරන්නෙමු’යි, මහණෙනි, නොප විසින් මෙසේ හික්මිය යුතුයි.

9. ,මහණෙනි, පුරුෂයෙක් තම ලාකිරී හෝ කහපාට හෝ තිල්පාට හෝ මදටියපාට හෝ ගෙන එන්නේය. හෙනෙම මෙසේ කියන්නේය. මම මේ අහසෙහි රූපයන් අඳින්නෙමි. රූප පහළකරන්නෙමි. මහණෙනි, ඒ පුරුෂයා මේ ආකාශයෙහි රූප අඳින්නේය රූප පහළකරන්නේයයි සිතන්නහුද?,

,සවාමිනි, එසේ නොසිතන්නෙමු. ඊට හේතු කවරේද, මේ ආකාශය රූප රහිතය, දැකිමි රහිතය, එහි රූප ඇඳීම රූප පහළකිරීම පහසු නොවෙයි. ඒ පුරුෂයා නම් වෙහෙසිමට දුකට කොටස්කාරයෙක් වන්නේය.,

‘මහණෙනි, කල්හි හෝ නොකල්හි හෝ සත්‍යයෙන් හෝ අසත්‍යයෙන් හෝ මෘදුව හෝ රළුව හෝ අඵ සහිතව හෝ අනඵ සහිතව හෝ මෙමත්‍රී සහගත සිත් ඇතිව හෝ කිපි සිත් ඇතිව හෝ අත්‍යයන් නොපට කියන්නාවූ මේ වචන පසක් වෙත්. මහණෙනි, අත්‍යයෝ නොපට කල්හි හෝ නොකල්හි හෝ කියන්නාවූද, මහණෙනි, නොපට අත්‍යයෝ සත්‍යයෙන් හෝ අසත්‍යයෙන් හෝ කියන්නාවූද, මහණෙනි, නොපට අත්‍යයෝ මෘදුව හෝ රළුව හෝ කියන්නාවූද, මහණෙනි, නොපට අත්‍යයෝ අඵ සහිතව හෝ අනඵ සහිතව හෝ කියන්නාවූද, මහණෙනි, නොපට අත්‍යයෝ මෙමත්‍රී සිත් ඇතිව හෝ කිපි සිත් ඇතිව හෝ කියන්නාවූද, එහි නොප විසින් මෙසේ හික්මිය යුතුයි. ‘අපගේ සිත නොපෙරළේවා, ලාමකවචන නොකියන්නෙමු, අනුකම්පාවෙන් යුක්තව මෙමත්‍රී සහගත සිත් ඇතිව නොකිපි සිත් ඇතිව වාසය කරන්නෙමු. ඒ පුද්ගලයා කෙරෙහි මෙමත්‍රී සිත පතුරුවා වාසය කරන්නෙමු. මුළු ලෝකයම ඒ මෙමත්‍රී චිත්තයාගේ අරමුණ

කොට මහත්වූ මහත් බවට ගියාට අප්‍රමාණවූ වෛර නැත්තාවූ ද්වේෂ නැත්තාවූ මෙම ත්‍රි සහගත සිහින් යුක්තව වාසය කරන්නෙමු'යි, මහණෙනි නොප විසින් මෙසේ හික්මිය යුතුය.

10. 'මහණෙනි, පුරුෂයෙක් ඇවිලෙන්නාවූ තණසුලක් ගෙන එන්නේය. හෙතෙම මම මේ ඇවිලෙන්නාවූ තණ සුලෙන් ගංභාතම නදිය උණුකරන්නෙමි, කකාරවන්නෙමියි කියන්නේය. මහණෙනි, ඒ පුරුෂයා ඇවිලගන්නාවූ තණ සුලෙන් ගංභාතමී නදිය උණුකරන්නේය කකාරවන්නේයයි සිතන්නහුද?,

,සවාමිනි, එසේ නොසිතන්නෙමු. ඊට හේතු කවරේද, සවාමිනි, ගංභා නදිය ගැඹුරුය, අප්‍රමාණය ගංභා නදිය ඇවිල ගන්නාවූ තණ සුලෙන් උණු කරන්නට කකාරවන්නට පහසු නොවේ. ඒ පුරුෂයා නම් වෙහෙසට දුකට කොටස්කාරයෙක් වන්නේය.,

,මහණෙනි, කල්හි හෝ නොකල්හි හෝ සත්‍යයෙන් හෝ අසත්‍යයෙන් හෝ මෘදුව හෝ රළුව හෝ අපී සහිතව හෝ අනපී සහිතව හෝ මෙම ත්‍රි සහගත සිත් ඇතිව හෝ කිපි සිත් ඇතිව හෝ අත්‍යයන් නොපට කියන්නාවූ මේ වචන පසක් වෙත්. මහණෙනි, අත්‍යයෝ නොපට කල්හි හෝ නොකල්හි හෝ කියන්නාවූද මහණෙනි නොපට අත්‍යයෝ සත්‍යයෙන් හෝ අසත්‍යයෙන් හෝ කියන්නාවූද, මහණෙනි, නොපට අත්‍යයෝ මෘදුව හෝ රළුව හෝ කියන්නාවූද, මහණෙනි, නොපට අත්‍යයෝ අපී සහිතව හෝ අනපී සහිතව හෝ කියන්නාවූද, මහණෙනි, නොපට අත්‍යයෝ මෙම ත්‍රි සිත් ඇතිව හෝ කිපි සිත් ඇතිව හෝ කියන්නාවූද, එහි නොප විසින් මෙසේ හික්මිය යුතුයි. 'අපගේ සිත නොපෙරළේවා, ලාමක වචන නොකියන්නෙමු. අනුකම්පාවෙන් යුක්තව මෙම ත්‍රි සහගත සිත් ඇතිව නොකිපි සිත් ඇතිව වාසය කරන්නෙමු. ඒ පුද්ගලයා කෙරෙහි මෙම ත්‍රි සිත පතුරවා වාසය කරන්නෙමු. මුළු ලෝකයම ඒ මෙම ත්‍රි චිත්තයාගේ අරමුණ කොට මහත්වූ මහත් බවට ගියාට අප්‍රමාණවූ වෛර නැත්තාවූ ද්වේෂ නැත්තාවූ මෙම ත්‍රි සහගත සිහින් යුක්තව වාසය කරන්නෙමු'යි මහණෙනි, නොප විසින් මෙසේ හික්මිය යුතුයි.

11. මහණෙනි, මදින ලද්දවූ මනාව මදින ලද්දවූ මෘදුවූ පුලුනක් වැනිවූ සර සර යන ශබ්ද නැති බර බර, යන ශබ්ද නැති බලලේ සමිත් කල පසුම්බියක් වෙයි. ඉක්බිති දණ්ඩක් හෝ ගල්කැටයක් හෝ ගෙන පුරුෂයෙක් එන්නේය. හෙතෙම මෙසේ කියන්නේය, 'මම මේ මදිනලද මොනවට මදිනලද භාත්පස මදිනලද මෘදුවූ පුළුන් වැනිවූ සර සර යන ශබ්ද නැති බර බර යන ශබ්ද නැති බලලේ සමිත් කල පසුම්බිය දණ්ඩක් හෝ ගල්කැටයෙන් හෝ සර සර යන ශබ්ද ඇත්තක් කරන්නෙමි. බර බර යන ශබ්ද ඇත්තක් කරන්නෙමි'යි, (කියායි.) මහණෙනි, ඒ පුරුෂයා මදිනලද මනාව මදිනලද භාත්පස මදිනලද මෘදුවූ ශබ්ද නැති පුළුන් වැනිවූ සර සර බර බර යන ශබ්ද නැති මේ බලලේ සමිත් කල පසුම්බිය දණ්ඩකින් හෝ කැටකින් හෝ සර සර යන ශබ්ද ඇත්තක් කරන්නේද? බර බර යන ශබ්ද ඇත්තක් කරන්නේද?, ,සවාමිනි, මෙය එසේ නොකල හැකිය. ඊට හේතු කවරේද? සවාමිනි, ඒ බලලේසමිත් කල පසුම්බිය මදිනලද මනාව මදිනලද භාත්පස මදිනලද, මෘදුවූ පුළුනක් වැනිවූ සර සර යන ශබ්ද නැති බර බර යන ශබ්ද නැති දෙයක් වන්නේය. එය කැටකින් හෝ දණ්ඩකින් හෝ සරසර යන ශබ්ද ඇත්තක් කරන්නට බර

බර යන ශබ්ද ඇත්තක් කරන්නට පහසු නොවන්නේය. ඒ පුරුෂයා නම් වෙහෙසට දුකට කොටස්කාරයෙක් වන්නේය.,

,මහණෙනි, කල්හි හෝ නොකල්හි හෝ සත්‍යයෙන් හෝ අසත්‍යයෙන් හෝ මෘදුව හෝ රළුව හෝ අඵ සහිතව හෝ අනඵ සහිතව හෝ මෙමත්‍රී සිත් ඇතිව හෝ කිපි සිත් ඇතිව හෝ අත්‍යයන් නොපට කියන්නාවූ මේ වචන පසක් වෙත්. මහණෙනි, නොපට අත්‍යයෝ කල්හි හෝ නොකල්හි හෝ කියන්නාවූද, මහණෙනි, නොපට අත්‍යයෝ සත්‍යයෙන් හෝ අසත්‍යයෙන් හෝ කියන්නාවූද, මහණෙනි, නොපට අත්‍යයෝ මෘදුව හෝ රළුව හෝ කියන්නාවූද, මහණෙනි, අත්‍යයෝ නොපට අඵ සහිතව හෝ අනඵ සහිතව හෝ කියන්නාවූද, මහණෙනි, නොපට අත්‍යයෝ මෙමත්‍රී සිත් ඇතිව හෝ කිපි සිත් ඇතිව හෝ කියන්නාවූද, එහි නොප විසින් මෙසේ හික්මිය යුතුයි. ‘අපගේ සිත නොපෙරළේවා, ලාමක වචන නොකියන්නෙමු. අනුකම්පාවෙන් යුක්තව මෙමත්‍රී සහගත සිත් ඇතිව නොකිපි සිත් ඇතිව වාසය කරන්නෙමු. ඒ පුද්ගලයා කෙරෙහි මෙමත්‍රී සිත පතුරුවා වාසය කරන්නෙමු. මුළු ලෝකයම ඒ මෙමත්‍රී චිත්තයාගේ අරමුණ කොට මහත්වූ මහත් බවට ගියාවූ අප්‍රමාණවූ වෛර තැත්තාවූ ද්වේෂ තැත්තාවූ මෙමත්‍රී සහගත සිතින් යුක්තව වාසය කරන්නෙමු’යි මහණෙනි, නොප විසින් මෙසේ හික්මිය යුතුයි.

12. ,මහණෙනි, පහත් ක්‍රියා කරන්නාවූ සොරු දෙපස දඩු ඇති කියනකින් ශරීර අවයව කපන්නාවූද යමෙක් ඒ සිය සිරුර කපන සොරුන් කෙරෙහිද හිත දූෂ්‍යකර ගනිනම් එයින් හෙතෙම මාගේ අවවාදයට අනුව පිළිපදින්නෙක් නොවෙයි. මහණෙනි, එහිදු මෙසේ හික්මිය යුතුයි. ‘අපගේ සිත නොපෙරළේවා, ලාමක වචනද නොකියන්නෙමු, හිතානු කම්පා ඇතිව මෙමත්‍රී සිත් ඇතිව ඇතුළත තරහ තැතිව වාසය කරන්නෙමු. ඒ පුද්ගලයා කෙරෙහිද මෙමත්‍රී සහගත සිත පතුරුවා වාසය කරන්නෙමු. මුළුලෝකයද ඒ මෙමත්‍රී සහගත සිතේ අරමුණ කොට විපුලවූ මහද්ගතවූ අප්‍රමාණවූ අවෛරවූ තිදුක්වූ මෙමත්‍රී සහගත සිතින් පතුරුවා වාසය කරන්නෙමු’යි (හික්මිය යුතුයි.) මහණෙනි, මෙසේ වනාහි නොප විසින් හික්මිය යුතුයි.

,මහණෙනි, නොප මේ කකචුපමොවාද ධර්මය නිතර මෙතෙහි කරව්. මහණෙනි, තෙපි යම් හෙයකින් නොඉවසන්නාවූ අල්ප සාවද්‍යවූ හෝ මහා සාවද්‍යවූ හෝ යම් වචනයක් දක්නහුද?, ,නැත, සවාමිනි.,

,මහණෙනි, එහෙයින් තෙපි මේ කකචුපමොවාද ධර්මය නිතර මෙතෙහි කරව්. ඒ මෙතෙහි කිරීම නොපට බොහෝ කාලයක් මුළුල්ලෙහි වැඩ පිණිස සැප පිණිසද වන්නේය,යි මේ සුත්‍රධර්මය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළහ. සතුටු වූ ඒ හික්මුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දෙශනාව සතුටින් පිළිගන්නාවූය.

පළමු වැනිවූ කකචුපම සුත්‍රය නිමි. (3-1)

